

Strategi for forebyggelse af og handling ved digitale krænkelser i ungemiljøet

1. Indledning og formål

Kommunalbestyrelsen har i Budgetaftalen for 2021 ønsket, at der i Center for Børne- og Ungerådgivning i regi af SSP Ballerup udarbejdes en strategi for forebyggelse af og handling ved digitale krænkelser i ungemiljøet.

Forebyggelse og handling ved digitale krænkelser har stor bevågenhed på børne- og ungeområdet i Ballerup Kommune. Både skoler, klubber og SSP har i deres daglige arbejde med børn og unge fokus på både at forebygge digitale krænkelser og at dæmme op for uhensigtsmæssig digital adfærd hos børn og unge, skulle dette forekomme.

En væsentlig del af børn og unges fællesskaber i 2021 finder sted digitalt på diverse virtuelle platforme. Disse fællesskaber er centrale i børn og unges sociale liv, de virker identitetsskabende, og de er i deres positive form netop et fællesskab, der virker inkluderende for børn og unge. Omvendt kan de i deres negative form virke ekskluderende. Her ses børn og unge, som enten udfører eller udsættes for digitale krænkelser.

Ligesom nogle børn og unge udviser risikoadfærd i den virkelige verden, udviser nogle børn og unge digital risikoadfærd, som kan komme til udtryk ved mobning, chikane, hacking, seksuelle krænkelser, deling af billeder uden samtykke, deling af egne intime billeder eller anden information (digital selvskade) mv. i den virtuelle verden. For at forebygge sådanne situationer er det vigtigt, at både børn og unge er fortrolige med det digitale univers og er i stand til at identificere faldgruber og sige fra over for krænkende adfærd, som de kan opleve i de virtuelle rum. Hvis de

er mulige udøvere af krænkende adfærd, er det vigtigt, de er bevidste om, hvor grænsen går i samspillet med andre børn og unge på nettet. Børn og unges sociale kompetencer i forhold til at kunne begå sig i den virtuelle dagligdag må derfor fremmes, så de kan agere både sikkert og hensynsfuldt på nettet.

2. Om strategien

Denne strategi til forebyggelse af og handling ved digitale krænkelse i ungemiljøet udgør rammen for den indsats, som SSP Ballerup yder for at ruste børn og unge til trygt at kunne færdes i digitale fællesskaber og for at ruste forældre til at tale med deres børn om det sociale liv på nettet. Desuden sætter strategien også retningen for den indsats, der kræves, når et barn eller en ung i konkrete tilfælde er offer for digitale krænkelse.

Ud fra et trivselsmæssigt og kriminalitetsforebyggende perspektiv påhviler der både forældre og fagprofessionelle et stort ansvar i forhold til at klæde børn og unge på, så de kan færdes sikkert i den virtuelle virkelighed og blive i stand til at sætte grænser, søge hjælp og opleve at få støtte, hvis de udsættes for krænkende adfærd på nettet.

SSP Ballerup har valgt at rette sin forebyggelsesindsats mod digitale krænkelse blandt børn og unge på grundskolerne og ungdomsuddannelserne for at sikre, at alle kommunens børn og unge samt deres forældre får gavn af indsatserne. Med denne strategi udvides målgruppen, så den fremtidige forebyggelsesindsats på området ikke alene er rettet mod grundskolernes børn og unge og deres forældre som hidtil, men også er rettet mod de unge på Talent 10 og ungdomsuddannelserne i Ballerup Kommune. Undersøgelser viser nemlig, at uhensigtsmæssig digital adfærd med trivselsmæssige problemer til følge også udspiller sig i de senere teen-åre.

Strategien skriver sig ind som supplement til Ballerup Kommunes Børne- og Ungestrategi, Ballerup Kommunes Digitaliseringsstrategi for dagtilbud, skoler og klubber samt de lovpligtige antimobnings-/trivselsstrategier, som er udarbejdet på skolerne i Ballerup Kommune.

I Ballerup Kommunes Børne- og Ungestrategi er *fællesskab* det helt centrale element¹:

”Tilknytning til fællesskabet i familien, fritidslivet, dagtilbud, skole og klub er væsentlig for børn og unges trivsel, læring og udvikling, da det er i fællesskabets relationer, at børn og unge oplever den bekræftelse, anerkendelse og mangfoldighed, som styrker dem til at kunne begå sig og trives fagligt og socialt”.

I digitaliseringsstrategien er der ligeledes et fokus på *social ansvarlighed og it-sikkerhed*:²

Med fokus på social ansvarlighed og it-sikkerhed sikres børn og unges forudsætninger for, i en tidlig alder, at blive rustet til at leve og arbejde i et samfund, hvor de skal være kritisk tænkende i arbejdet med og brugen af digitale medier.

- *De skal kunne begå sig trygt, forsvarligt og etisk korrekt, når de anvender it og medier og er digitalt sociale*
- *De skal kunne begå sig trygt og sikkert på nettet i den digitale kontakt og kommunikation med omverdenen.*

¹ ”Fællesskab for alle. Alle i Fællesskab”, Børne og Ungestrategi, Ballerup Kommune 2017, s. 2.

² ”Digitaliseringsstrategi for dagtilbud, skoler og klubber, 0-18 år, 2018-21”, s. 18.

Der er fokus på at fremme trivslen og modvirke mobning i antimobnings-/trivselsstrategierne – ikke kun, hvor børnene færdes sammen fysisk, men også i det virtuelle rum – og i klubbernes handleplaner beskrives det, hvordan krænkelser og konflikter på nettet forebygges og håndteres.

2.1 SSP Ballerups indsatser til forebyggelse af digitale krænkelser i grundskolen – folkeskolen, specialskoler og privatskoler i Ballerup Kommune

Indsatserne i SSP er inddelt i tre forebyggelsesniveauer, afhængigt af om indsatserne retter sig imod alle børn og unge (det grønne niveau), specifikke grupper af børn og unge (det gule niveau) eller mod enkeltindivider (det røde niveau).

I Ballerup Kommune foregår indsatsen mod negativ digital adfærd på alle tre niveauer i forebyggelsestrekanten:

• Det grønne forebyggende niveau

Som led i SSP Ballerups brede forebyggende indsats over for alle børn og unge i grundskolen tilbydes skolerne besøg i klasserne af en SSP-konsulent på 4., 6. og 8. klassetrin. Med afsæt i oplæg om digital dannelse taler konsulenten med eleverne om god digital adfærd, kommunikation og opførsel i de fællesskabsrum, som eleverne er del af, samt om de risici og faldgruber, som eleverne skal være bevidste om og dygtige til at manøvrere udenom.

Ud over besøg i klasserne tilbyder SSP Ballerup oplæg på forældremøder, ligeledes på 4., 6. og 8. klassetrin. Omdrejningspunktet er dels, hvordan man som forældre kan tale med sit barn om barnets digitale færden, og dels hvordan det gode forældresamarbejde har væsentlig betydning for klassens trivsel – også digitalt.

Hvis den enkelte elev, klasse, lærer og/eller forælder finder behov herfor, er der mulighed for at modtage hyppigere skolebesøg af SSP-konsulenterne på de nævnte klassetrin foruden de allerede planlagte besøg.

Derudover er SSP Ballerup tilgængelig for alle lærere, elever og forældre, der har brug for råd og vejledning, eller som oplever en bekymring i forbindelse med børn og unges færden på nettet. Dette gælder ikke mindst indskolingsforældrene, som kan tilbydes oplæg, så de bliver orienteret om brugen af sociale medier i et børneperspektiv.

- **Det gule foregribende niveau**

Foregribende indsatser er typisk møntet på udvalgte grupper af børn og unge, der er i specifik risiko for at udøve eller selv blive udsat for krænkende digital adfærd. Målet er at foregribe, at risikoadfærd resulterer i krænkelse.

SSP Ballerup arbejder gruppeorienteret på dette niveau og i tæt samarbejde med andre relevante fagpersoner, fx klubmedarbejdere, lærere og forældre.

- **Det røde indgribende niveau:**

Er et barn eller en ung allerede udsat for krænkende digital adfærd, arbejder SSP Ballerup individorienteret for at yde hjælp og støtte til den unge. Det kan fx være at støtte den unge ved at mægle mellem den krænkede og krænkeren eller at hjælpe med en anmeldelse til politiet, alt efter situationens alvorlighedsgrad. Uanset hvilken situation der er tale om, involveres barnet eller den unges forældre og de relevante fagpersoner omkring barnet, så de kan støtte op om indsatsen.

SSP Ballerup involveres også, hvis et barn eller en ung har begået digitale krænkelse. Her er målet at tydeliggøre konsekvenserne af handlingerne for barnet eller den unge og yde støtte til at stoppe den uensigtsmæssige digitale adfærd.

2.2 SSP Ballerups indsatser til forebyggelse af digitale krænkelse på Talent 10 og ungdomsuddannelserne

I 2021 udvides SSP Ballerups forebyggelsesindsats mod digitale krænkelse til også at omfatte Talent 10 og ungdomsuddannelserne i Ballerup Kommune.

I samarbejde med Den kommunale ungeindsats (KUI) i Center for Arbejdsmarked tager SSP Ballerup kontakt til vejledernetværket på ungdomsuddannelserne for at formidle tilbuddet om SSP-besøg på første årgang på Talent 10 og ungdomsuddannelserne. Konceptet bliver dialogbaserede oplæg tilrettelagt efter aldersgruppen og med fokus på kriminalitet på nettet, beskyttelse af personlige oplysninger, udveksling af intimitet for materielle goder, billed-/videodeling på nettet samt straffe- og børneattest og nettet.

For at sikre de unges stemme i udarbejdelse af de dialogbaserede oplæg inviterer SSP Ballerup de unge fra Ballerup Kommunes Ungdomsråd ind som sparringspartnere i tilrettelæggelsen af forløbet til forebyggelse af digitale krænkelse på Talent 10 og ungdomsuddannelserne.

Tilbuddet om besøg af SSP Ballerup i klasserne på første årgang på Talent 10 og ungdomsuddannelserne forløber som et pilotprojekt i 2021 og 2022, hvorefter det vil blive vurderet, om tilbuddet skal gøres permanent.

3. Udmøntning af strategien for forebyggelse og handling ved digitale krænkelse i ungemiljøet

Strategien omsættes ved følgende tiltag:

1. Dialogoplæg i grundskolen.

Beskrivelse af tilbuddene fra SSP Ballerup lægges ind på skolernes platform "Skolen i virkeligheden". SSP Ballerup tager med afsæt i de lokale SSP-netværk en drøftelse med skole- og klubrepræsentanter om, hvordan skole, klub og SSP kan etablere et endnu tættere samarbejde omkring forebyggelse af digitale krænkelse.

2. Udvikling af dialogkoncept for Talent 10 og ungdomsuddannelserne.
3. Udarbejdelse af plan for inddragelse af Ballerup Ungdomsskole.
4. Udarbejdelse af action card til brug ved sager om digitale krænkelse
Dette action card udarbejdes af SSP Ballerup i samarbejde med skoler og klubber og skal kunne anvendes lokalt samt sikre brobygning til og støtte fra Center for Skoler, Institutioner og Kultur og Center for Børne- og Ungerådgivning i konkrete sager.
5. Udarbejdelse af intern arbejdsgang for Center for Skoler, Institutioner og Kultur og Center for Børne- og Ungerådgivning i aktuelle sager med digitale krænkelse blandt børn og unge i Ballerup Kommune.